

Interreg

Medfinansieras av
EUROPEISKA UNIONEN

Sverige – Norge

Matberedskap og forsyningssikkerhet i kommunene

Anstein Lyngstad Landbruksavdelinga, SFTL

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staathealtoje

Bakgrunn:

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

R Riksrevisjonen

Matsikkerhet og beredskap på landbruksområdet

Dokument 3:4 (2023–2024)

Riksrevisjonens konklusjoner

(Dokument 3:4 2023-24)

1. Mye av maten er importert, men forvaltningen kjenner ikke potensialet for å omstille verken produksjonen eller vårt forbruk i en krisesituasjon.
2. Norge kan bli mer selvforsynt med mat ved å øke kornproduksjonen, men dagens virkemidler er ikke tilstrekkelige for å oppnå økt produksjon.
3. Arealressursene i jordbruket forvaltes ikke på en fullt ut bærekraftig måte.
 - a) Dreneringsaktiviteten er lavere enn behovet, noe som svekker både produksjonsgrunnlaget og produktiviteten i jordbruket.
 - b) Betydelige jordbruksareal av god kvalitet bygges ned og omdisponeres, noe som svekker produksjonsgrunnlaget.
 - c) Det er svakheter ved bruken av virkemidlene som skal ivareta dyrka og dyrkbar jord.
4. Store jordbruksarealer av god kvalitet er ikke i drift, og oppfølgingen av driveplikten er svak.
5. Beredskapsplanleggingen på matsikkerhetsområdet er mangelfull.
 - a) Myndighetene overvåker kontinuerlig markedene og verdikjedene for mat.
 - b) Myndighetene har ikke vurdert ulike hendelser som kan medføre vesentlig svikt i tilgangen på mat.
 - c) Myndighetene mangler felles mål for beredskapsplanleggingen

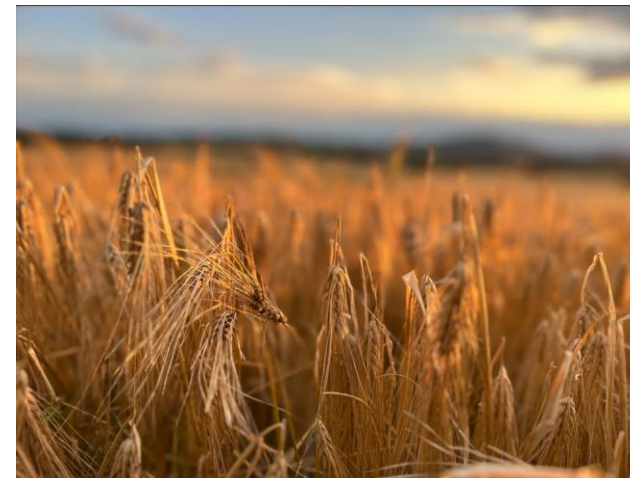
Hva gjør vi:

Følger opp SF oppdraget om beredskap og samordning, ROS analyser og tiltakskort

Støtter satsinger og prosjekt som kan styrke sjølforsyning og sjølforsyningsevne:

- Lokalmat, lokal foredling og omsetning
- Markedshager, urbant landbruk, egen dyrking,
- Bærekraftig offentlig innkjøp
- **Deltar i «Resiliens på tvers - matsikkerhet og beredskap», interregprosjekt (SINTEF/Nibio mfl.)**
- Støtter utviklingstiltak innen jordbruksproduksjon
- Handlingsplan matkorn

Mulighet, lære folk å spise potet og bygg?

Bakgrunn for satsinga «Resiliens på tvers»:

Kommunene: Har som lokal offentlig myndighet en avgjørende rolle i beredskapsarbeidet

Statsforvalteren har som oppdrag å bidra til helhetlig og samordnet oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene

Gjennom å delta i «Resiliens på tvers» (Motstandskraft på tvers) vil vi:

- * bidra til å styrke kommunenes beredskapsarbeid innen matforsyning og matproduksjon
- * få til samarbeid og erfaringsutveksling med Jemtland

Vi ønsker at kommunene blir med i prosjektet

WP1

Innsatsvarer og
reststrømmer

WP2

Grensebarrierer

WP3

Kommunens roll
i matberedskaps-
arbeidet

WP4

Kunskap om
cirkulär ekonomi

WP5

Prosjektledning, administration och kommunikation

RESTILIENS PÅ TVERS

Delmål og resultater/indikatorer i de ulike arbeidspakkene:

- **WP 3 Matberedskap i kommuner og regioner:**
- Utvikle samarbeid mellom kommuner, næringsliv og akademia for styrket matberedskap. Utvikle beslutningsgrunnlag og regionale beregninger som synliggjør matberedskapen i Jämtlands og Trøndelags regioner.

Hovedaktiviteter i WP3

1.På tvers-beregning: Utarbeide forsyningsbalanser på tvers av regionene, inkludert blå næringer (fiskeri/havbruk). Målet er å synliggjøre når maten i regionene tar slutt og hvordan vi kan omfordele og utnytte ressursene bedre. Dette reduserer behovet for import og øker muligheten for sirkulære løsninger.

Fire kommuner i Trøndelag gjorde dette i fjor for sin kommune

1.Studieturer:

1. Finland – for kunnskapsheving om sirkulær økonomi og matberedskap.
2. Ørland kommune (15.-16.4.2026)– for å lære om løsninger for matforsyning og beredskap.

2.Resultatpresentasjon: Presentasjon av beregninger og analyser for politikere og beslutningstakere.

3.Digital kommunikasjon: Utvikle materiale og filmer for å spre kunnskap om forsyningsberedskap.

4.Integrering i kommunale beslutninger:

Utvikle styringsdokumenter, strategier/planer for matberedskap i den enkelte kommune eller gjennom samarbeid i regioner som kommunene ønsker

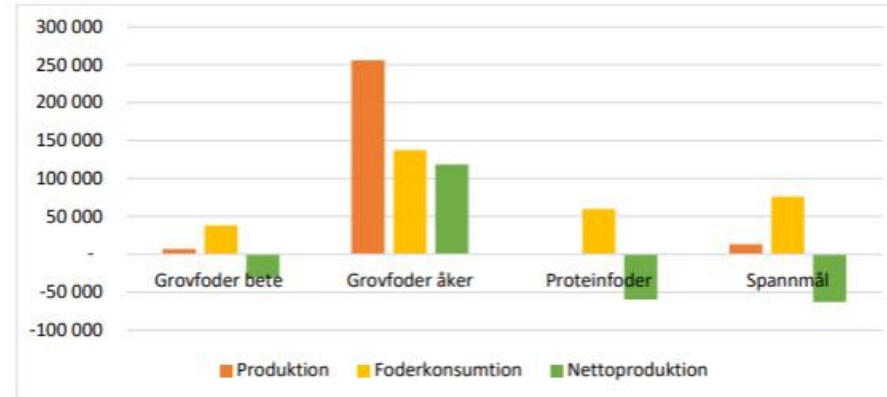
Eksempel :Trondheim kommune ønsker å utvikle et case for hvordan matberedskap kan innarbeides i kommunens styringsdokumenter, på linje med bærekraft.

Resultatmål WP3

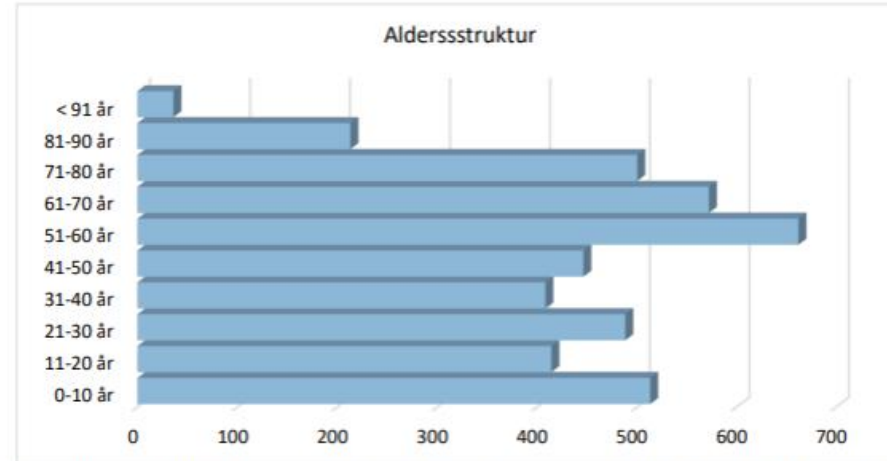
- Utvikle strategier for hvordan en sirkulær matverdikjede kan styrke kommunal beredskap.
- Gjennomføre en bred spørreundersøkelse og risiko-/sårbarhetsanalyse for kommunenes matberedskap.
- Beregne matverdikjedens betydning på regionalt nivå (6–8 geografiske regioner i Trøndelag og Jämtland, med mulig utvidelse).
- Fremheve blå næringer og vilt som viktige ressurser.

- Eksempel på forsyningsbalanse:
- Åfjord kommune

Foderbalans: - 35 064 Gigajoule

Befolkning: 4 339 personer

Energitillførsel -25 % matsvinn: 32 783 Gigajoule. Energibehov BMI 25,6: 14 854 Gigajoule.

Oppstart av arbeidet

Digital møteplass 9. januar, kommunene inviteres med i prosjektet

Spørreundersøkelse til kommunene presenteres og sendes ut

Kommunene tar stilling til hvordan de vil samarbeide/ i hvilke regioner

Prosjektet starter arbeidet med beregning av forsyningsbalanse

Kommunene starter arbeidet med å utvikle egne planer/strategier for matberedskap og forsyningssikkerhet